

Teema: Liht- ja liitlause kirjavahemärgid

Nimi.....Hinne.....

Pane kirjavahemärgid. Jooni alla üte ja lauselühend ning märgi peale Ü-üte; LÜ-lauselühend.

Künnivaresedki on väga maiad ussidele tõukudele mitmesugustele putukatele

Neiul oli peas roheline lilledega kübar jalas mustad kõrge kontsaga lakknahast kingad

Ema valmistas minu meelest üsna sageli mannaputru kreemi ja suppi.

Temas paljude poiste lemmikus oli segamini mitu erinevat omadust ausus otsekoheus umbusklikkus ja kartlikkus

Kuulaja isegi kui ta pettust märkab ei hakka sel puhul protesteerima.

Tema nii ju arvatakse peab end teistest paremaks.

Mägedes tormi eest varju otsides leiab ta koopast aarde.

Ei mina ema ega isa keegi meist polnud seda ette näinud vaatamata aastatepikkusele kogemusele

Rannal kasvasid madalad kuid tugevad männid

Tulge poisid ja tüdrukud hakkame minema

Tööd- tegemised tehtud alustasid nooremad jutuvestjad lõbusamate lugudega

O. Luts on sündinud 07. 01 1887 Põhja -Tartumaal Palamuse kihelkonnas Kaarepera vallas Järvepera külas Posti talus

Tema suur punetav käsi surus minu kitsast soonilist kätt.

Jutustus oli lühike kuid põnev.

Vaasis oli einevaid sibullilli märtsikellukeksi krookuseid siniliiliaid

Ta kõneles napolisõnaliselt kuid ka väga kindlalt.

Majutus toitlustamine meelelahutus kõige eest oli hoolt kantud

Uduviirud rõsked hallid kerkivad mõtlikus rahu aeglaselt üles.

Tulge nüüd väärt poisid ma teen teile välja

Meie metsades kasvab mitmesuguseid puid kuuski mände kaski leppi jt

Kadripäeval 25 novembril läheme kogu rühmaga heale vanale naisele külla

Lauseliigid

Arvestus

Nimi.....Hinne.....

1. Pane kirjavahemärgid
2. Määra lause liik: Lihtlause-L. Liitlause-LL
3. Määra LL liik
Rindlause-R
Põimlause-P
LL puhul märgi nii: LL/R ; LL/P
4. Jooni lauses alla ja märgi peale
Lisand-LIS
Üte-Ü
Kiil-K
Lauselühend-LÜ

1. (   ) Tema veider inimene hulkus alatasa ringi ja käis turul
2. (   ) See oli tuttav kodune paik ookerkollase maja õunaaia ja kaevuga õuel
3. (   ) Ta oli ennast üle hinnanud suur kivi jäi endiselt teeveerele lebama ja naabrid naersid ta ettevõtmise üle veel aastaid
4. (   ) Mineviku vahel kus on meie mälestused ja tuleviku vahel kus on meie lootused on olevik kus on meie kohustused
5. (   ) Värav parandatud haarab Tõnn kirve ja hakkab aiaäärt mööda soo poole minema püksitagumik lõhki
6. (   ) Kuulaja isegi kui ta pettust märkab ei hakka sel puhul protesteerima sest enamik väiteid on talle meeltemööda
7. (   ) Tahan öelda armsad kuulajad et elu on alati elamist väärt kui seda elada osataks

Moodusta lauseid. Kirjuta pöördele!

Moodusta rindlause, mis sisaldaks lauselühendit.

Moodusta lihtlause, mis sisaldaks lisandit.

Moodusta kolme osalausega põimlause, mis sisaldaks kiilu.

Moodusta üttega lihtlause.

Lauseliigid

ARVESTUS

ÕPILASE NIMI..... HINNE.....

1.variant

1.Määra lause liik:

Laiendatud lihtlause LA

Koondlause KO

Liitlause-LL

2.Määra LL liik

Rindlause-R

Põimlause-P

LL puhul märgi nii: LL/R ; LL/P

3.Jooni alla ja märgi peale

Lisand-LIS

Üte-Ü

Kiil-K

Lauselühend-LÜ

- 1.(   )Noormees, teiste pilkudest saadetuna, lehvitab veel käega ja läinud ta ongi.
- 2.(   )Selles maja on kõik vanaviisi: isa ja tütar elavad teineteisest mööda, ema püüab neid lepitada.
- 3.(   )Tema, nii ju arvatakse, peab end teistest paremaks.
- 4.(   )Mägedes tormi eest varju otsides leiab ta koopast aarde.
- 5.(   )Temas , paljude poiste lemmikus, oli segamini mitu erinevat omadust: ausus, otsekoheus, umbusklikkus ja kartlikku.
- 6.(   )Tahe on hingejõu hoob; ta on suuteline isegi mõistust liikvele panema.
- 7.(   )Mitte see, mida inimene teab, vaid see, mida ta tahab, määrab tema väärtuse või väärtusetuse.
- 8.(   )Tulge ometi mõistusele,inimesed, mida te teete!
- 9.(   )Seal ta lesis, juuksed lumel, ja ootas surma.
- 10.(   )Kui mees künkale jõudis, nägi ta all laiuvat küla, mis magas alles hommikuses vaikuses, sest kukk polnud veel kirenud, ja otsustas esimesena üllatada inimesi, kes teda oodata ei osanud.

4. Joonista kõikide(2) põimlausete skeemid!

Lauseliigid

ARVESTUS

ÕPILASE NIMI.....HINNE.....

2.variant

1.Määra lause liik:

Laiendatud lihtlause-LA

Koondlause KO

Liitlause-LL

2.Määra LL liik

Rindlause-R

Põimlause-P

LL puhul märgi nii: LL/R ; LL/P

3.Jooni alla ja märgi peale

Lisand-LIS

Üte-Ü

Kiil-K

Lauselühend-LÜ1

- 1.( )Tööd- tegemised tehtud, alustasid nooremad jutuvestjad lõbusamate lugudega.
- 2.( )Ei mina, ema ega isa -keegi meist polnud seda ette näinud ,vaatamata aastatepikkusele kogemusele.
- 3.( )Prosaist Juhan Smuul, tuntud kirjanik , paljude autasude omanik ,sündis Muhu saarel Koguva külas kaluri ja põllutöölise peres 1922.aastal.
- 4.( )Meil ei õpetata kusagil ega kellelegi (isegi kultuuritöötajatele!) mälestiste kaitse aluseid.
- 5.( )Siinsamas kalda kitsal ribal, nina peaaegu vees, asetseb väike majake; koer haugub väravas ja kukk kireb laudas.
- 6.( )Täna sõidab ta tuttavasse paika, kus mitu puhku elatud, sõidab, nagu tahaks ta üle vaadata, kas Koitjärve meekarva männid ikka alles on, ja imestab, et kõik, millest ta eemal on olnud, pole ivagi muutunud.
- 7.( )Maa peal on palju imelikke asju, tõsi jutt, ma olen sellele mõelnud.
- 8.( )Vana Mousi, Kõrboja koer, sureb Katku Villuga samal päeval.
- 9.( )Ei mäleta, kui vana ma olin, kui tegime poistega, olgu muld neile kerge, tõelise avastuse.
- 10.( )Teie, jah, peaksite rohkem mõtlema teiste peale.

4.Joonista kõikide(2) põimlausete skeemid!

